

РЕШЕНИЕ

№ 3560

гр. София, 27.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 4 състав,
в публично заседание на 19.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ирина Кюртева

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **1225** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 от Административно процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Производството е образувано, след като с решение № 1033/04.02.2022г. по адм.дело № 11275/2020г. на ВАС, съдът отменя Решение № 4574/12.08.2020г., постановено от Административния съд С.-град по адм.д.№ 13149/2019 г. и връща делото за ново разглеждане и произнасяне по него от друг съдебен състав на АССГ.

Съдът е сезиран от [фирма] с Е., с обективно съединени иски, с правно основание чл.1 от ЗОДОВ, предявени срещу Държавен фонд „Земеделие“, както следва:

1. Иск за заплащане на претърпени от дружеството имуществени вреди, вследствие незаконосъобразно бездействие на Държавен фонд „Земеделие“ за изпълнение на нормативно установено задължение (произнасяне, в рамките на нормативно определен срок, по подадена от ищеца заявка за плащане, като я уважи или отхвърли), в размер на сумата от 2548, 57 лв. (две хиляди лева петстотин четиридесет и осем лева и петдесет и седем стотинки) по Заявка за плащане № 04/22/160518/89849 от 06.02.2019 г. по схема „Училищен плод“, представляваща лихва за забава за периода от 07.05.2019 г. до 05.06.2019 върху сумата от 305 828, 64 лв. (триста и пет хиляди осемстотин двадесет и осем лева и шестдесет и четири стотинки), явяваща се финансирането, което е следвало да получи, в качеството му на заявител по смисъла на Наредба за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения – Схема „Училищен

плод“ и Схема „Училищно мляко“ (Наредбата).

2. Иск за заплащане на претърпени от дружеството имуществени вреди, вследствие незаконосъобразно бездействие на Държавен фонд „Земеделие“ за изпълнение на нормативно установено задължение (произнасяне, в рамките на нормативно определен срок, по подадена от ищеца заявка за плащане, като я уважи или отхвърли), в размер на сумата от 210, 56 лв. (двеста и десет лева и петдесет и шест стотинки) по Заявка за плащане № 01/22/160518/89849 от 07.02.2019 г. по схема „Училищно мляко“, представляваща лихва за забава за периода от 07.05.2019 г. до 07.06.2019 г. върху сумата от 23 687, 72 лв. (двадесет и три хиляди шестстотин осемдесет и седем лева и седемдесет стотинки), явяваща се финансирането, което е следвало да получи, в качеството му на заявител по смисъла на Наредба за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения – Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно мляко“. Направено е искане за заплащане на законната лихва върху главниците по първия и втория иск, считано от предявяване на исковата молба – 20.11.2019 г. до окончателното заплащане на сумите на обезщетението.

В съдебно заседание ищецът поддържа исковата претенция. Претендира разноски в размер на държавната такса. Представя подробни писмени бележки.

Ответникът Държавен фонд „Земеделие“, [населено място], [улица], оспорва предявените искове, чрез юрк.Г.. Счита предявения иск за недопустим поради липса на отменен незаконосъобразен административен акт. В условия на алтернативност, поддържа искане за отхвърляне на исковата претенция като неоснователна и недоказана. Поддържа, че по подадената заявка ДФЗ за констатирани несъответствия, за което дружеството е уведомено с Уведомително писмо изх.№ 01-2600/2737 от 09.05.2019 г., което от своя страна е обусловило спиране на тримесечния срок за плащане по чл.19, ал.4 от Наредбата. Излага съображения за неприложимост на нормата на чл.86 ЗЗД към изцяло административните правоотношения между страните, касаещи кандидатстване по мярка, одобрение, изпълнение и изплащане на държавната помощ. Приемането на заявката не означавало автоматично, че е дължимо плащане, тъй като по нея се извършвали проверки или отстранявали несъответствия, както в случая. Намира за недоказано настъпването на реални вреди в размер на законната лихва. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, чрез своя представител, дава заключение за неоснователност на исковата претенция.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с исковата молба твърдения, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК, вр. чл. 144 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

На 06.02.2019 г. [фирма] подало до ДФЗ – Разплащателна агенция, заявка за плащане № 04/22/160518/89849 за отчетен период м.януари 2019 г. за сумата от 354945,86 лв. без ДДС и 70989,17 лв. ДДС. На 05.06.2019 г. ДФЗ превел на дружеството сума в размер на 254857,19 лв. и на 06.06.2019 г. превел допълнителни суми с основание „ДДС“ в размер на 50971,44 лв. Към отговора на ИМ са приложени документи към процесната заявка.

На 07.02.2019 г. [фирма] подало до ДФЗ – Разплащателна агенция, заявка за плащане № 01/22/160518/89849 за отчетен период м.януари 2019 г. за сумата от 23687,72 лв. На 07.06.2019 г. ДФЗ превел на дружеството сума в размер на 50 971,44 лв.

По горепосочените заявки и плащания, няма спор между страните.

С Уведомително писмо за искане на допълнителна информация изх.№ 01-2600/2737 от 09.05.2019 г., на основание чл.18, ал.6 от Наредба за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения (Наредбата) ДФЗ уведомил [фирма] за установени непълноти на предоставените данни по процесните заявки за плащане. Изискано е в писмото документите да бъдат представени в Областната дирекция на ДФЗ в 10-дневен срок от получаването му. В изпълнение на указанията дружеството отговорило с писма вх.№ 01-2600/2737 от 13.05.2019 г., вх.№ 01-2600/3129 от 05.06.2019г. и вх.№ 01-2600/3129 от 12.06.2019г., с които са предоставени коригираните данни.

В изпълнение на указанията на ВАС са представени Протокол № 189 от заседанието на Управителния съвет от 02.03.2022г. и Уведомително писмо за одобрение на заявки за плащане с изх.№ 01-2600/3562 от 24.06.2021г. (л.29), което касае процесната заявка 04/22/160518/89849 от 06.02.2019г. в неодобрената част. Посочено е, че стойността, за която се кандидатства по нея за подпомагане за отчетен период 01.01.2019г.-31.01.2019г. по схема „Училищен плод“, е в размер на 354 945,86лв. без ДДС, а стойността, която е изплатена на жалбоподателя е в размер на 254 857,21 лв., изплатена на 05.06.2019г. и ДДС, в размер на 50 971,44лв., изплатено на 05.06.2019г. по схема „Училищен плод“, за отчетен период 01.01.2019г.-31.01.2019г., или общо 305 828,65 лв. Посочен е и размера и основанията за отказаната финансова помощ за същия отчетен период.

Служебно известно на съда е, че Уведомително писмо за одобрение на заявки за плащане с изх.№ 01-2600/3562 от 24.06.2021г., се обжалва от [фирма] като е образувано пред АССГ адм.дело № 8242/2021г. Предмет на оспорване е неодобрената и неизплатена част от заявка 04/22/160518/89849 от 06.02.2019г., която част не е предмет на настоящето производство.

Въпреки изричното указание на съда, от ответника не е представено Уведомително писмо за одобрение плащане на процесната заявка 01/22/160518/89849 от 07.02.2019г. По делото е представена и Докладна записка относно извършена проверка от „Инспекторат“ на Държавен фонд „Земеделие“ по постъпило постановление за отказ от образуване на наказателно производство от 24.06.2020г., по пр.пр. с № 7915/2020г. по описа на Софийска градска прокуратура (СГП)-л.28-42 от адм. дело 11275/2020г. по описа на ВАС.

В докладната записка(л.30), при извършена проверка от инспектората на ДФЗ е констатирано, че за учебната година 2018/2019г. жалбоподателят е депозирал заявки за плащане за възстановяване на направени разходи за доставка по схема „Училищен плод“ и „Училищно мляко“, между които са и процесните две заявки. По заявка за плащане № 04/22/160518/89849 от 06.02.2019 г. по схема „Училищен плод“ ищеца е кандидатствал за 354 945,90лв., като видно от отразеното в таблицата е оторизирана сума в размер на 254 857,21лв.(оторизационно писмо от 03.06.2019г.). По заявка за плащане № 01/22/160518/89849 от 07.02.2019 г. по схема „Училищно мляко“ ищеца е кандидатствал за 19 739,77 лв. като цялата сума е оторизирана с писмо от 06.06.2019г. Констатирано е, че за подадена заявка за плащане 04/22/160518/89849 от 06.02.2019г. (както и за други конкретно изброени заявки), не са изпращани Уведомителни писма съгласно чл.19, ал.2 от Наредбата за одобрение или отхвърляне, изцяло или частично на заявките за плащане.

Предвид установените факти, съдът формира следните правни изводи:

В съответствие с нормата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 ЗОДОВ обезщетението обхваща всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Тъй като имуществената отговорност по ЗОДОВ е обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността. Искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите (чл. 205 АПК).

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (по аргумент от нормата на чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ в процесния случай (с оглед фактическите твърдения на ищеца) включва в кумулативна даденост: 1.незаконосъобразно бездействие; 2. наличие на причинена вреда и нейния размер; 3.причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Неоснователно ответникът поддържа недопустимост на иска поради неизпълнение на отрицателната предпоставка по чл.204, ал.1 АПК. В случая, ищецът не претендира наличие на издаден административен акт, а основава своята искова претенция на бездействие на ответника за плащане по процесните заявки. Това изрично е посочено в отменителното решение на ВАС.

В отговора на исковата молба ответникът не оспорва, че за исковия период [фирма] е одобрен изпълнител, съгласно издаден Акт за одобрение № 01-2600/5426 от 16.10.2018г., по схема "Училищно мляко" за предоставяне на мляко и млечни продукти в учебните заведения, която се финансира от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, както и от държавния бюджет под формата на национална помощ съгласно чл. 217 от Регламент (ЕС) № 1308/2013. Именно в тази връзка и в изпълнение на чл.18, ал.1 от Наредбата ищецът е подал процесните заявки за плащане № 04/22/160518/89849 от 06.02.2019 г. по схема „Училищен плод“ и Заявка за плащане № 01/22/160518/89849 от 07.02.2019 г. по схема „Училищно мляко“, относно възстановяване на разходи за м.януари 2019 г., приети в ДФЗ на съответните дати, видно от поставения печат – л.17 адм. дело 13149/2019г. по описа на АССГ. Същото е установено и от заключението, направено в Докладна записка (л.30 адм.дело 11275/2020г. по описа на ВАС)-посочено е, че датата на създаване на Заявка 04/22/160518/89849 е 06.02.2019г., сума за кандидатстване 354945,90 лв., както и оторизационно писмо SFS 13965 от 03.06.2019г., а датата на създаване на Заявка 01/22/160518/89849 е 07.02.2019г., сума за кандидатстване 19740,40 лв., както и оторизационно писмо MILK_02645 от 06.06.2019г.

Според европейското законодателство, чл. 5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/39 всяка държава въвежда ред за изплащане на помощта, който текст е напълно ясен и категоричен: „Помощта се изплаща за доставени и разпределени продукти при представяне на разписки за действително доставени и разпределени количества (§1 от

чл.5); Помощта се изплаща от компетентния орган в срок от три месеца от датата на подаване на заявлението за помощ, освен ако не са предприети административни разследвания. (§3 от чл.5)“. По силата на чл.19 ал.4 от Наредбата Държавен фонд "Земеделие" изплаща одобрените суми на заявителя в срок до 3 месеца от подаване на заявката.

Налице е уредено нормативно задължение за държавния орган, скрепено със срок, което е достатъчно ясно и конкретно за изпълнение – плащане в 3-месечен срок от подаване на заявката. Респ., изтичането на законоустановения срок за плащане, при подадена коректна заявка, определя фактическото незаконосъобразно бездействие на органа поради неизпълнение на законоустановеното задължение.

Отговорността на държавата за вреди по чл.1, ал.1 ЗОДОВ може да бъде ангажирана, както за незаконосъобразни административни актове, така и за незаконосъобразни фактически действия и бездействия на държавни органи и длъжностни лица. Процесният случай изпълнява изискванията на фактическо бездействие на органа, тъй като ищецът твърди неизпълнение на негово законоустановено задължение в срока по чл. чл.19 ал.4 от Наредбата, а именно бездействие по плащане на заявките..

Ответникът се брани с възражение по чл.18 ал.6 от Наредбата - Когато установи нередовност на подадените документи или непълнота в заявените данни, Държавен фонд "Земеделие" уведомява заявителя с уведомителното писмо, което се изпраща по пощата с обратна разписка. З. в срок до 10 работни дни от деня на получаване на уведомителното писмо може да отстрани констатираните нередовности и/или непълноти чрез предоставяне на обяснения, придружени при необходимост от допълнителни и/или нови документи. Когато заявителят не отстрани констатирана нередовност на документи, непълнота и неяснота на заявените данни и посочените факти и/или не представи исканите обяснения и/или документи, необходими за удостоверяване верността на заявените данни, до изтичане на посочения срок, Държавен фонд "Земеделие" отказва изцяло или частично исканото плащане, като взема предвид естеството на неотстранените нередности - непълноти, неясноти и/или липси. Както и, че съгласно чл.19, ал.4, изречение второ - В случаите по чл. 18, ал. 6 срокът се удължава с толкова работни дни, колкото са били нужни за отстраняване на констатираните нередовности и/или непълноти или за извършване на допълнителни проверки.

В случая, ответникът е изпратил две уведомителни писма по чл.18, ал.6 от Наредбата – от 09.05.2019 г. и от 31.05.2019 г. Няма спор, че ищецът е отговорил на писмата – в изпълнение на указанията, дружеството е отговорило с писма вх.№ 01-2600/2737 от 13.05.2019 г., вх.№ 01-2600/3129 от 05.06.2019г. и вх.№ 01-2600/3129 от 12.06.2019г. , с които са предоставени коригираните данни. В отговора на исковата молба ответникът не оспорва подаването на Заявка № 04/22/160518/89849 от 06.02.2019г., а претендира, че реалната дата на приемане на самата заявка е 21.02.2019г., както и оспорва обстоятелството, че за посочения в исковата молба период е налице бездействие на органа, доколкото с уведомително писмо изх.№ 01-2600/2737 от 09.05.2019г. до ищеца е отправено искане за допълнителна информация и отстраняване на непълноти на заявените данни и обстоятелства. Твърди, че това е извършено в тримесечния срок за обработка на заявката. Процедурата за разглеждане на заявките за плащане на финансовата помощ е уредена в раздел III на горесцитираната Наредба, където изхождайки от чл.19, ал.4 е регламентиран единствено срок за изплащане на одобрените суми от заявителя-в срок до три месеца

от подаване на заявката. Следователно плащането не може да предхожда одобрението. Предвид представената Докладна записка от 24.09.2020г. (л.40 адм.дело №11275/2020г. по описа на ВАС) относно извършена проверка от „Инспекторат“ на Държавен фонд „Земеделие“ и установените данни от нея е безспорно, че за подадена заявка № 04/22/160518/89849 от 06.02.2019г. не е изпратено Уведомително писмо съгласно чл.19, ал.2 от Наредбата за одобрение или отхвърляне, изцяло или частично на заявката за плащане. Представеното такова по делото от ответника, касаещо заявка № 04/22/160518/89849 от 06.02.2019г., е изпратено до дружеството-ищец на 24.06.2021г.

Въз основа на изложеното съдът приема, че е изпълнена хипотезата на чл.18 ал.6 от Наредбата – констатирана е нередовност на подадените документи и непълнота в заявените данни, които са отстранени чрез предоставяне на допълнителни и/или нови документи. Това би довело до удължаване на срока за плащане с толкова работни дни, по аргумент на чл.19, ал.4, изречение второ от Наредбата, колкото са били нужни за отстраняване на констатираните нередности и/или непълноти. В конкретния случай, от данните по делото се установява, че Заявка за плащане № 04/22/160518/89849 по схема „Училищен плод“, е подадена на 06.02.2019г., а Заявка за плащане № 01/22/160518/89849 по схема „Училищно мляко“-на 07.02.2019г., в съответствие със сроковете, визирани в чл. 18, ал.1 от Наредбата. Неоснователно ответникът твърди, че датата на реално приемане на заявката е на 21.02.2019г., т.к. (л.17 адм. дело 13149/2019г. по описа на АССГ) е видно, че същата е приета на 06.02.2019г. Съгласно хипотезата на чл.19, ал.4, изр. първо от Наредбата Държавен фонд „Земеделие“ е следвало да изплати одобрените суми на заявителя [фирма] с Е. 20205493 съответно до 06.05.2019г. и до 07.05.2019г. Съдът констатира, че първото уведомително писмо изх. № 01-2600/2737, изпратено до жалбоподателя на основание чл.18, ал.6 от Наредбата, т.е. след констатирани нередовности на подадените документи или непълнота в заявените данни, и касаещо и двете процесни заявки за плащане, е от 09.05.2019г.-четвъртък (л.47 от адм.дело № 13149/2019г. по описа на АССГ), т.е. след изтичане на три месечния срок. Това автоматично означава, че срокът по чл.19, ал.4 от Наредбата не е спазен.

Налице е забава по отношение на плащане на дължимата сума по заявките на дружеството:-за изпълнение на задължението по Заявка за плащане № 04/22/160518/89849 по схема „Училищен плод“-от 07.05.2019г. до 05.06.2019г., при осъществено плащане на 05.06.2019г. и за изпълнение на задължението по Заявка за плащане № 01/22/160518/89849 по схема „Училищно мляко“-от 08.05.2019г. до 06.06.2019г., при осъществено плащане на 06.06.2019г. Ирелевантно е обстоятелството кога жалбоподателя е отстранил констатираните от ДФЗ нередовности по чл.18, ал.6 от Наредбата, т.к. както бе посочено по-горе срокът по чл.19, ал.4 от Наредбата не е спазен от органа. Забавата в изплащането на оторизираните суми се дължи на некоректното поведение на ответника, което не следва да се оценява във вреда на ищеца. Ако ответникът не беше бездействал и беше спазил стриктно нормативно регламентираната процедура, щеше своевременно в срок да изплати оторизираните суми, а не със закъснение, което формира пропуснати ползи за

ищеца във вид на законната лихва върху по-късно платените суми.

Лихвата за забава за периода от 07.05.2019г. до 05.06.2019г г. върху сумата от 305 828,64 лв. е в размер на 2 548,57лв. по отношение на подадена Заявка за плащане № 04/22/160518/89849 по схема „Училищен плод“, а лихвата за забава за периода от 08.05.2019г. до 06.06.2019г. върху сумата от 23 687,72 е в размер на 197,40 лв. по отношение на подадена Заявка за плащане № 01/22/160518/89849 по схема „Училищно мляко“, които суми са изчислени с общодостъпен онлайн калкулатор за тяхното пресмятане, тъй като за това не са необходими специални знания. Исковата претенция в размер на 13,16 лева, представляваща разликата до претендираната такава от 210,56 лв. по Заявка за плащане № 01/22/160518/89849, следва да бъде отхвърлена като недоказана.

Тези суми следва да се присъдят на ищеца на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска на 20.11.2019 г. до окончателното изплащане. За разликата до предявения размер е дължимо отхвърляне на иска.

Неоснователни са възраженията на ответника за неприложимост на чл.86 ЗЗД. Макар размерът на претендираното от ищеца обезщетение за имуществени вреди да е определен чрез стойността на законната лихва за периода на забава, то не е лихва. Обезщетението, което държавата дължи, трябва във всички случаи да бъде равностойно на претърпяната вреда, така че да осигури ефективна защита на нарушеното право. При паричните притежания обективният измерител на стойността на нарушеното право, и следователно, справедлива компенсация, с която може да се възстанови справедливия баланс по чл. 1 от Протокол № 1 от ЕКПЧ, е именно размерът на законната лихва по чл. 86 от ЗЗД. Законната лихва е отнапред установен от закона размер на обезщетението за забавено изпълнение на парични задължения, при което кредиторът не е нужно да доказва размера на претърпените вреди, които се покриват от законната лихва. Не е необходима изрична покана, тъй като в случая е приложимо правилото на чл.84, ал.1 ЗЗД - когато денят за изпълнение на задължението е определен, длъжникът изпада в забава след изтичането му.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените разноски за държавна такса в размер на 50 лв.

Мотивиран от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, I-во отделение, 4-и състав,

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“, [населено място], [улица], да заплати на [фирма], Е.[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], ет.1, ап.3, на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ обезщетение за имуществени вреди, съизмерими със законната лихва за забава за периода от 07.05.2019г. до 05.06.2019г г. върху сумата от 305 828,64 лв. в размер на 2

548,57лв. по отношение на подадена Заявка за плащане № 04/22/160518/89849 по схема „Училищен плод“ и обезщетение за имуществени вреди съизмеримо със законната лихва за забава за периода от 08.05.2019г. до 06.06.2019г. върху сумата от 2 3687,72 лв. в размер на **197,40 лв.** по отношение на подадена Заявка за плащане № 01/22/160518/89849 по схема „Училищно мляко“, ведно със законната лихва върху тях, считано от датата на предявяване на исковете на 20.11.2019 г. до окончателното им изплащане, като отхвърля иска в частта над 197,40лв. до 210,56 лв. като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“, [населено място], [улица], да заплати на [фирма], Е.[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], ет.1, ап.3 сторените по делото разноски за държавна такса в размер на 50 лв.

Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от съобщението до страните за постановяването му с касационна жалба пред ВАС на РБ.

СЪДИЯ: